

Posudek bakalářské práce

Eliška Vávrová, Českobudějovické hostince a jejich provozovatelé v 16.–19. století, FF UK
Praha – Katedra PVHAS, Praha 2014, 86 s. včetně 11 příloh.

Řemesla a živnosti představovaly vždy významnou a zcela nepominutelnou integrální součást městského organismu. Je proto s podivem, že až na starší práce, především Zikmunda Wintera a Bedřicha Mendla, věnované dějinám řemesel, obchodu, cechů a živností v českých zemích a práce Janáčkovy, stojí toto téma stále poněkud stranou badatelského zájmu historické obce, postrádáme rozsáhlejší syntézy, které by se dějinami jednotlivých řemesel a živností hlouběji zabývaly a podaly nový, tolik potřebný komplexní pohled na jednotlivá řemesla, resp. skupiny řemeslných odvětví a živností. O to více lze přivítat předkládanou bakalářskou práci Elišky Vávrové věnovanou českobudějovickým hostincům a jejich provozovatelům v době od 16. do 19. století.

Cílem autorky bylo sestavit typologii pohostinských zařízení v Českých Budějovicích, podat obraz týkající se jejich provozu, představit fungování těchto zařízení v rámci systému městského organismu ve sledovaném období. Z těchto důvodů je práce velmi podrobně, ale zároveň přehledně členěna na devět kapitol a dílčí podkapitoly (včetně úvodu a závěru). Po úvodní části, v níž autorka představuje stručně hlavní obsahovou náplň práce, následuje kapitola shrnující přehledně dosavadní stav bádání týkající se předmětného tématu, nechybí ani základní informace dotýkající se pramenné základny. Ta byla jednak z důvodů komparačních, ale i vzhledem k absenci některých pramenů regionálních doplněna zcela oprávněně o písemnosti uložené v Archivu hlavního města Prahy.

Otázce vlastních pohostinských zařízení předchází kapitola zaměřená na vývoj cechovního zřízení, která je velmi zdařilou komparací vycházející z tradiční domácí i zahraniční literatury. Totéž platí i o části čtvrté věnované působnosti a významu cechů a cechovního zřízení. Stěžejní část práce představují kapitoly následující, týkající se již vlastních pohostinských zařízení a s nimi souvisejícího cechu hostinských se všemi jeho specifiky. Chvályhodné je, že autorka v této souvislosti nepominula ani živnosti bezprostředně s výrobou a prodejem piva související – sladovníky a pivovarníky (nákladníky piva vaření).

Vzhledem k tomu, že artikule českobudějovických šenkýřů se nedochovaly, pro bližší představu týkající se organizace hostinských cechů využila autorka pořádku vydaného pro

šenkýře malostranské a novoměstské. Vzhledem k tomu, že České Budějovice náležely rovněž ke královským městům, předpokládala zcela oprávněně, že se dané pořádky budou v základních rysech shodovat. Z tohoto důvodu věnovala jejich rozboru výraznou pozornost, stejně jako výsadám uděleným Marií Terezií staroměstským výčepníkům. V šesté kapitole představuje E. Vávrová přehledným způsobem jednotlivá pohostinská zařízení (středověké šenky, zájezdní hostince, cechovní hospody, opomenuty nebyly ani veřejné domy a d.) a přibližuje ve stručnosti jejich vývoj od středověku až do počátku 20. století.

Pokud jde o vlastní České Budějovice a zdejší vaření piva, hostince a další pohostinská zařízení, je jim věnována kapitola sedmá a osmá. V první z nich se zaměřuje autorka na historii vaření piva, sahající až do 13. století, ve druhé se věnuje již konkrétně provozování pohostinství ve městě, rozmístění právovárečných domů a šenků, hostinců a d., nechybí ani informace vztahující se k 18. a 19. století, kdy se nabídka rozšiřuje především o kavárny. Textové informace doprovázejí ilustrativní tabulkové přehledy, nechybí vhodně zvolené přílohy – ukázky dochovaných domovních znamení a především plánky ilustrující rozmístění várečných domů ve městě od roku 1540, dále typy jednotlivých pohostinských zařízení v 18. a 19. století a jejich situování v rámci města a plánek znázorňující rozmístění formanských a ubytovacích hostinců ve městě i na předměstích.

Závěr: v rámci předkládané práce autorka plně prokázala schopnost pracovat samostatně s literaturou a prameny, velmi dobrou orientaci především v regionálních archivních fondech. Ocenění zaslouží v dnešní době ne zcela běžná jazyková vyspělost – svěží jazyk, exaktní vyjadřování, čtivost textu. Autorka si vytvořila velmi dobrý základ pro případné další hlubší rozvíjení tématu, kdy by mohla v širším měřítku využít mnohé další prameny a zaměřit se na témata, jichž se v práci dotkla pouze okrajově. Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit jako výbornou,

doc. dr. Ivana Ebelová, CSc.

V Praze dne 2. září 2014